

Nuosavas verslas: ūkininkavimo formos ir mokesčiai

I modulis: 7 ir 8 paskaitos

Turinys

1. Individuali veikla pagal pažymą.....	2
2. Verslo liudijimas	2
3. Verslo liudijimo ir individualios pažymos palyginimas.....	3
4. Mažoji bendrija.....	8
5. Uždaroji akcinė bendrovė.....	10
6. Individuali įmonė.....	11
7. Viešoji įstaiga.....	12
8. Juridinių asmenų palyginimas	13
9. Asociacijos ir viešosios įstaigos palyginimas	14
10. Verslo steigimo procedūros	16
10.1 Individualios veiklos registravimas.....	17
10.2 Verslo liudijimo registravimas	17
10.3 Įmonės registravimas	18
10.4 Svarbu žinoti:.....	19

1. Individuali veikla pagal pažymą

Individuali veikla pagal pažymą – tai dokumentas, kuris patvirtina, kad asmuo yra įregistravęs vykdomą veiklą savo gyvenamosios vietos VMI ir gali verstis pažymoje nurodyta veikla.

Prašymą dėl pažymos išdavimo reikia pateikti ne vėliau kaip veiklos vykdymo pradžios dieną. Prašymą galima pateikti nuvykus į VMI skyrių, paštu ar elektroniniu būdu per [Mano VMI sritį](#). Nusprendus nutraukti vykdomą veiklą, reikia pateikti VMI prašymą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po veiklos nutraukimo dienos.

Fizinių asmenų veiklos įregistravimą/išregistravimą/duomenų keitimą mokesčių mokėtojų registre rasite [čia](#).

Pagal išduodamą pažymą galima vykdyti bet kokio pobūdžio veiklą, išskyrus tam tikrus atvejus kai yra privaloma įsteigti įmonę arba turėti leidimą suteikiantį teisę verstis tos rūšies veikla. Veiklos rūšis, kurias gali vykdyti tik įmonės [rasite čia](#).

Jeigu teisės aktai nedraudžia gyventojui kaip fiziniam asmeniui (nejsteigus juridinio asmens) vykdyti tam tikros ekonominės veiklos, tai jis tą veiklą gali vykdyti, nors jai ir reikalinga licencija ar bet koks kitas leidimas.

Vykdamas individualią veiklą pagal pažymą, pajamų mokestis sumokamas nuo faktiškai gautų metinių individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų. Apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas iš uždirbtų pajamų galima atimti leidžiamus atskaitymus (išlaidas patirtas pajamoms uždirbti). Taikant supaprastintą tvarką, leidžiamais atskaitymais galima pripažinti fiksuotą dydį t. y. 30 proc. gautų individualios veiklos pajamų. Pasibaigus metams asmenys deklaruoja savo pajamas, bei sumoka nustatytus mokesčius.

Asmuo, vykdamas individualią veiklą pagal pažymą, turi pildyti pajamų-išlaidų apskaitos žurnalą, taip pat prekių ar paslaugų pirkėjams privalo išduoti vieną iš apskaitos dokumentų: sąskaitą faktūrą, PVM sąskaitą faktūrą arba kasos aparato kvitą. Detalesnė informacija nustatyta gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklėse, kurias rasite [čia](#).

2. Verslo liudijimas

Verslo liudijimas – tai dokumentas, kuris patvirtina, kad asmuo yra sumokėjęs fiksuoto dydžio pajamų mokestį (nepriklausantį nuo gaunamų pajamų) ir gali verstis tam tikra veikla. Pajamų mokesčio dydį nustato savivaldybės, [Verslo liudijimo skaičiuoklėje](#) galite susiskaičiuoti, kiek kainuotų verslo liudijimas konkrečiai veiklai. Svarbu tai, kad pagal verslo liudijimą galima verstis tik tam tikromis individualios veiklos rūšimis ([veiklų klasifikatorius](#)). Norėdami įsitikinti, ar Jūsų planuojama veikla galima su verslo liudijimu, Jums reikia žinoti Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK) kodą, kurį galite rasti [čia](#) arba skambinti į [Lietuvos statistikos departamentą](#). Informaciją, ar Jūsų planuojama veikla galima su verslo liudijimu, pagal EVRK kodą Jums suteiks Valstybinė mokesčių inspekcija tel. 1882.

Dėl Verslo liudijimo išdavimo reikia kreiptis į asmens gyvenamosios vietos valstybinę mokesčių inspekciją (VMI) arba elektroniniu būdu per portalą [Mano VMI](#). Verslo liudijimas gali būti išduodamas asmens pageidaujama laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip 1 kalendoriniams metams ir ne trumpiau kaip 5 dienoms, išskyrus prekybos verslo liudijimus (prekybos verslo liudijimai gali būti išduodami 1 ar kelioms dienoms, arba ilgesniam laikotarpiui, tačiau negali viršyti 1 kalendorinių metų). Informaciją apie verslo liudijimo išdavimą/pratęsimą/nutraukimą rasite [čia](#).

Įsigijus verslo liudijimą veiklos apskaita yra itin paprasta. Asmenys, kurie veiklos pajamoms apskaityti nenaudoja kasos aparato, turi pildyti pajamų-išlaidų apskaitos žurnalą. Esant pirkėjo pageidavimui, privaloma išrašyti pirkimo-pardavimo kvitus. Išsamiau su apskaitos tvarka galite susipažinti [gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus, buhalterinės apskaitos taisyklėse](#).

Veiklą, įsigijus verslo liudijimą, galima vykdyti tik tuo atveju, jeigu gyventojas neprivalo registruotis ir nėra įregistruotas PVM mokėtoju.

Prekybos verslo liudijimą turintys gyventojai per kalendorinius metus gali parduoti prekių iki 4500 eurų prekybos veiklos nevykdantiems juridiniams asmenims ir prekybos veiklą vykdančiams fiziniams asmenims, išskyrus Lietuvos Respublikos nutarimu Nr. 1797 (2016-11-16 nutarimo Nr. 1146 redakcija) nurodytas išimtis: prekybą automobiliais, motociklais, mopedais, žemės ūkio ir maisto produktus parduoti kitam prekybos veiklą vykdančiam fiziniam asmeniui.

Išduotas paslaugų bei gamybos verslo liudijimas suteikia teisę teikti paslaugas bei parduoti savo gamybos prekes gyventojams (tarp jų ir prekybos verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams bei individualią veiklą įregistravusiems gyventojams), taip pat parduoti savo gamybos prekes ir teikti paslaugas (išskyrus gyvenamosios paskirties patalpų nuomą) juridiniams asmenims, jeigu iš juridiniams asmenims parduotų savo gamybos prekių ir suteiktų paslaugų gautos iš verslo liudijime nurodytos veiklos pajamos nėra didesnės kaip 4500 eurų per mokestinį laikotarpį.

Verslo liudijimas yra panašus į individualios veiklos pažymą, norėdami sužinoti šių formų skirtumus ir panašumus, spauskite [čia](#).

3. Verslo liudijimo ir individualios pažymos palyginimas

Esminis skirtumas tarp šių dviejų būdų yra tas, kad įsigijus verslo liudijimą, arba kitaip dar vadinamą patentą, iš anksto reikia sumokėti fiksuoto dydžio [pajamų mokestį](#), o vykdant veiklą pagal individualios veiklos pažymą – pajamų mokestį reikia sumokėti pasibaigus mokestiniam laikotarpiui nuo faktiškai gautų pajamų ir išlaidų skirtumo. [Verslo liudijimo](#) ir [individualios pažymos](#) palyginimas padės įvertinti, kuri verslo forma yra tinkamesnė pasirinktai veiklai.

[Verslo liudijimo](#) ir [individualios pažymos](#) palyginimas:

	<i>Individualios veiklos pažyma</i>	<i>Verslo liudijimas</i>
Pagrindinis skirtumas	GPM mokamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui nuo apmokestinamųjų pajamų apmokestinamųjų pajamų, t. y. faktiškai gautų pajamų ir išlaidų skirtumo	Iš anksto mokamas fiksuotas GPM mokestis (nepriklausantis nuo gautų pajamų dydžio)
Veiklos apribojimai	Visa komercinė/gamybinė veikla, išskyrus tas, kurias gali vykdyti juridinis asmuo arba turėti leidimą suteikiantį teisę verstis tos rūšies veikla (negalima nekilnojamų pagal prigimtį daiktų pardavimo/nuomos veikla)	<ul style="list-style-type: none"> Galimos veiklos išvardintos individualios veiklos rūšių sąrašė PVM mokėtojai negali vykdyti individualios veiklos pagal verslo liudijimą prekybos verslo liudijimą turintys gyventojai per

		<p>kalendorinius metus gali parduoti prekių iki 4500 EUR prekybos veiklos nevykdantiems juridiniams asmenims ir prekybos veiklą vykdantiems fiziniams asmenims, išskyrus prekybą automobiliais, motociklais, mopedais, žemės ūkio ir maisto produktus parduoti kitam prekybos veiklą vykdančiam fiziniam asmeniui.</p> <ul style="list-style-type: none"> • paslaugų bei gamybos verslo liudijimas suteikia teisę teikti paslaugas bei parduoti savo gamybos prekes gyventojams (tarp jų ir prekybos verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams bei individualią veiklą įregistravusiems gyventojams), taip pat parduoti savo gamybos prekes ir teikti paslaugas (išskyrus gyvenamosios paskirties patalpų nuomą) juridiniams asmenims, jeigu iš juridiniams asmenims parduotų savo gamybos prekių ir suteiktų paslaugų gautos iš verslo liudijime nurodytos veiklos pajamos nėra didesnės kaip 4500€ per mokestinį laikotarpį.
Veiklos laikotarpis	Neribotas	Ne trumpiau nei 5 d. ir ne ilgiau kaip iki kalendorinių metų pabaigos. Išimtis – 1 d. prekybai.
Kitų darbuotojų samdymas	Galima įdarbinti darbuotojus.	Galima į verslo liudijimą įrašyti vieną artimą asmenį, bet tai nebus jo įdarbinimas.
Apskaita ir mokesčiai	<p>Gyventojo individualios veiklos pajamų išlaidų – apskaitos žurnalas arba kasos aparato žurnalas.</p> <p>Apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas iš uždirbtų pajamų galima atimti leidžiamus atskaitymus (išlaidas patirtas pajamoms uždirbti). Šiuo atveju būtina kaupti išlaidas pagrindžiančius dokumentus.</p> <p>Supaprastinta tvarka – 30% leidžiami atskaitymai nuo pajamų.</p> <p>GPM – 5% – kai pelnas neviršija 20 000 €, o kai metinis pelnas viršys 20 000 € per metus, taikomas tarifas didės, kol pasieks nekintantį 15 % tarifą (kai pelnas sieks 35 000 € ir daugiau per metus). Mokama 1 kr./m.</p> <p>PSD – 9% nuo MMA kas mėnesį (šiuo metu 400 € x 9% = 36,00 €/ mėn.)</p> <p>Pasibaigus metams, jei asmens faktiškai gautos pajamos viršija 12 MMA, tuomet reikia mokėti papildomai 9% nuo pusės apmokestinamųjų pajamų.</p>	<p>Pajamų-išlaidų apskaitos žurnalas arba kasos operacijų žurnalas.</p> <p>Nuo 2018-01-01 :</p> <p>GPM fiksuotas: kiekvienoje savivaldybėje, kiekvienai veiklai skirtingas;</p> <p>PSD – 9% nuo MMA kas mėnesį (šiuo metu 400 € x 9% = 36,00 €/ mėn.);</p>

<p>VSD – 28,9% arba 30,9% (jei kaupiama pensijai papildomai) nuo pusės apmokestinamųjų pajamų.</p> <p>Asmuo besiverčiantis individualia veikla PER METUS negali sumokėti įmokų nuo daugiau nei 28 VDU sumos – 22 643,60 €:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VSD – 6544€; • PSD – 2037,92€ <p>Jei gyventojas yra PVM mokėtojas arba priskiria turtą individualiai veiklai – pajamos pripažįstamos pagal kaupimo apskaitos principą, jei ne – pinigų apskaitos principą.</p> <p>Mokesčius apskaičiuoti galima pasinaudojus individualios veiklos skaičiuokle.</p> <p>GPM apskaičiavimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kai apmokestinamosios pajamos neviršija 20 000 €: <ul style="list-style-type: none"> • Nuo metinių individualios veiklos pajamų (toliau – MIVAP) apskaičiuojama mokesčio suma taikant 15% tarifą; • Iš gautos pajamų sumos atimamas pajamų mokesčio kreditas (toliau-PMK). PMK = MIVAP x 0,1. <p>Pvz.: Asmuo gavo 19 000 € individualios veiklos pajamų ir patyrė 7 000 € išlaidų. Mokėtinos įmokos apskaičiuojamos taip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 19 000€ – 7000€ = 12 000 €. (Apmokestinamosios pajamos) • GPM = 12 000€ x 15% = 1 800€. <p>Toliau apskaičiuojamas PMK 12 000 € x 0,1 = 1200.</p> <p>Mokėtinas GPM dydis būtų 600 € (1 800 € – 1 200 € = 600 €)</p> <ul style="list-style-type: none"> • VSD ir PSD įmokų bazė: 12 000€ / 2 = 6 000€ • VSD = 6 000€ x 28,9 % = 1734 €. („Lubos“ – 6544 €) • PSD = 6 000 € x 9 % = 540 €. („Lubos“ – 2037,92 €) 	<p>VSD – 25,3% arba 27,3% (jei kaupiama pensijai papildomai) nuo MMA kas mėnesį (šiuo metu 101,20 € / mėn. arba 109,20 €/ mėn).</p> <p>GPM (fiksuota pajamų mokestį) galima pasiskaičiuoti pasinaudojus VMI verslo liudijimų skaičiuokle.</p> <p>VSD ir PSD mokestį galima pasiskaičiuoti pasinaudojus Sodros verslo liudijimo skaičiuokle.</p> <p>Gauti mokestiniu laikotarpiu iki 45 000 € pajamų iš vykdomos individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimus, gali ir privalantys registruotis ar jais įsiregistravę PVM mokėtojai.</p>
--	--

2. Kai apmokestinamosios pajamos yra didesnės negu 20 000 €:

- Nuo metinių individualios veiklos pajamų (toliau – MIVAP) apskaičiuojama mokesčio suma taikant 15% tarifą;
- Iš gautos pajamų sumos atimamas pajamų mokesčio kreditas (toliau-PMK). $PMK = MIVAP \times (0,1 - 2/300\,000 \times (MIVAP - 20\,000))$.

Pvz. asmuo gavo 36 000 € individualios veiklos pajamų ir patyrė 11 000 € išlaidų. Mokėtinos įmokos apskaičiuojamos taip:

- $36\,000\text{€} - 11\,000\text{€} = 25\,000\text{€}$.
(Apmokestinamosios pajamos)
- **GPM** = $25\,000\text{€} \times 15\% = 3\,750\text{€}$.

Toliau apskaičiuojamas PMK $25\,000\text{€} \times (0,1 - 2/300\,000 \times (25\,000 - 20\,000)) = 1\,666,67$.

Mokėtinas GPM dydis būtų 2 083,33 € ($3\,750 - 1\,666,67\text{€} = 2\,083,33\text{€}$)

- **VSD ir PSD** įmokų bazė: $25\,000\text{€} / 2 = 12\,500\text{€}$
- **VSD** = $12\,500\text{€} \times 28,9\% = 3\,612,5\text{€}$. („Lubos“ – 6544 €)
- **PSD** = $12\,500\text{€} \times 9\% = 1\,125\text{€}$. („Lubos“ – 2037,92 €)

3. Kai apskaičiuojant PMK yra gaunama neigiama suma, laikoma, jog PMK = 0:

- Nuo metinių individualios veiklos pajamų (toliau – MIVAP) apskaičiuojama mokesčio suma taikant 15% tarifą;
- Iš gautos pajamų sumos atimamas pajamų mokesčio kreditas (toliau-PMK). $PMK = MIVAP \times (0,1 - 2/300\,000 \times (MIVAP - 20\,000))$.

Pvz. asmuo apskaičiavo, jog gavo 56 000 € individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų (MIVAP). Mokėtinos įmokos apskaičiuojamos taip:

- **GPM** = $56\,000\text{€} \times 15\% = 8\,400\text{€}$.

Toliau apskaičiuojamas PMK $56\,000\text{€} \times (0,1 - 2/300\,000 \times (56\,000 - 20\,000)) = -7\,840$, taigi PMK yra

	<p>neigiamas, todėl jis yra lygus 0.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mokėtinas GPM dydis būtų 8 400 € (8 400 € – 0 € = 8 400 €) • VSD ir PSD įmokų bazė: 56 000€ / 2 = 28 000 € • VSD = 28 000 € x 28,9 % = 8092 €. („Lubos“ – 6544 €). Mokėtina suma 6544,00€ • PSD = 28 000 € x 9 % = 2520 €. („Lubos“ – 2037,92 €). Mokėtina suma 2037,92 € 	
--	--	--

Mokėtini mokesčiai

Individualią veiklą vykdančias asmenys moka šiuos pagrindinius mokesčius:

<i>Mokestis</i>	<i>Pagal verslo liudijimą</i>	<i>Pagal pažymą</i>
Gyventojų pajamų mokestis (GPM)	Fiksuotas dydis (nustato savivaldybė), mokama išsiimant verslo liudijimą.	Nuo 5 % iki 15 % apmokestinamųjų pajamų , mokama kartą per metus. Nebeliko termino „laisvoji profesija“.
Valstybinio socialinio draudimo įmokos (VSD)	25,3% arba 27,3% (jei kaupiama pensijai papildomai) nuo MMA kas mėnesį (šiuo metu 101,20 € / mėn. arba 109,20 € / mėn.). ⁽¹⁾	28,9% arba 30,9% (jei kaupiama pensijai papildomai) nuo pusės apmokestinamųjų pajamų, mokama kartą per metus. ⁽³⁾
Privalomojo sveikatos draudimo įmokos (PSD)	9% nuo MMA kas mėnesį (šiuo metu 400 € x 9% = 36,00 € / mėn.) ⁽²⁾ .	9% nuo MMA (šiuo metu 400 € x 9% = 36,00 € / mėn.), mokama kas mėnesį. ⁽⁴⁾ Pasibaigus metams, jei asmens faktiškai gautos pajamos viršija 12 MMA, tuomet reikia mokėti papildomai 9% nuo pusės gautų apmokestinamųjų pajamų.

⁽¹⁾ už visą mėnesį galiojantį verslo liudijimą arba proporcingai verslo liudijimo galiojimo laikui. VSD įmokų gali nemokėti (tas laikotarpis bus neįskaitytas į valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą) – asmenys gaunantys senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją; šalpos pensiją ar šalpos kompensaciją, išskyrus šalpos našlaičių pensiją; socialinio draudimo senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją iš Europos Sąjungos valstybės narės, kitos Europos ekonominės erdvės valstybės, Šveicarijos Konfederacijos arba šalies, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi tarptautinę sutartį dėl socialinės apsaugos taikymo; yra sukakę senatvės pensijos amžius; vykdo individualią veiklą įsigijus verslo liudijimą vienerius metus nuo pirmosios veiklos pradžios (Pirmosios veiklos pradžia laikoma po 2018 m. sausio 1 d. asmeniui pirmą kartą tapus savarankiškai dirbančiu asmeniu; įsigiję verslo liudijimą patalpų nuomai).

⁽²⁾ proporcingai verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui atitinkamą mėnesį, jei įmokas už asmenį moka ir (arba) už jį yra mokamos PSD įmokos (pvz., dirba pagal darbo sutartį, yra valstybės tarnautojas, pareigūnas, veikiančios

individualios įmonės savininkas, veikiančios ūkinės bendrijos tikrasis narys, veikiančios mažosios bendrijos narys ir kt.) arba yra draudžiamas valstybės lėšomis (pvz., pensininkas, neįgalus asmuo ir kt.). Asmenys minimi [Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio pirmoje ir antroje dalyse](#).

⁽³⁾ VSD įmokų gali nemokėti (tas laikotarpis bus neįskaitytas į valstybinio socialinio pensijų draudimo stažą) – asmenys gaunantys senatvės ar netekto darbingumo (invalidumo) pensiją Lietuvoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje; šalpos pensiją ar šalpos kompensaciją, išskyrus šalpos našlaičių pensiją; yra sukakę senatvės pensijos amžius; vykdo individualią veiklą pagal pažymą vienerius metus nuo pirmosios veiklos pradžios (Pirmosios veiklos pradžia laikoma po 2018 m. sausio 1 d. asmeniui pirmą kartą tapus savarankiškai dirbančiu asmeniu).

⁽⁴⁾ PSD įmokų kas mėnesį gali nemokėti, jeigu jie moka arba už juos yra mokamos sveikatos draudimo įmokos. Ši taisyklė taikoma dirbantiems pagal darbo sutartį, valstybės tarnautojams, pareigūnams, pensininkams, neįgaliesiems ir kitiems [Sveikatos draudimo įstatymo 17 straipsnio 1, 2 ir 6 dalyse bei 6 straipsnio 4 dalyje įvardintiems asmenims](#).

4. Mažoji bendrija

Mažoji bendrija yra ribotos atsakomybės privatusis juridinis asmuo. Tai reiškia, kad nariai savo turtu neatsako už neįvykdytas mažosios bendrijos prievolės. Mažąją bendriją gali steigti ne daugiau kaip 10 fizinių asmenų (gali būti ir vienas steigėjas). Mažoji bendrija gali vykdyti bet kokią įstatymų nedraudžiamą veiklą.

Nors mažojoje bendrijoje ir nereikalaujama turėti minimalų įstatinį kapitalą, mažosios bendrijos nariai moka įnašus (jų dydis ir mokėjimo tvarka nustatomi narių susirinkime), o mažosios bendrijos pelnas skirstomas proporcingai nario įnašo dydžiui (galima numatyti ir kitokią pelno skirstymo tvarką).

Mažoji bendrija gali būti steigiama elektroniniu būdu naudojant pavyzdinius steigimo dokumentus per [Registru centro savitarnos sistemą](#).

Privalumai:

1. Ribota narių atsakomybė, t. y. nepasisekus verslui nariai rizikuoja tik savo įnašu, taip apsaugodami savo asmeninį turtą (palyginimui – už neįvykdytas lį prievolės savininkas atsako savo asmeniniu turtu);
2. Netaikomas minimalaus įstatinio kapitalo reikalavimas (palyginimui – UAB įstatinis kapitalas yra 2 500 Eur);
3. Galimybė savanoriškai pasitraukti iš verslo, t. y. mažosios bendrijos narys gali išeiti iš bendrijos atsiimdamas savo įnašą, taip pat galima perduoti ar kitaip perleisti nario teises kitiems asmenims.

Trūkumai:

1. Steigėju / nariu gali būti tik fizinis asmuo, iš viso ne daugiau kaip 10 (palyginimui – UAB akcininku gali būti tiek fizinis, tiek juridinis asmuo, o akcininkų skaičius ribojamas iki 249);
2. Kadangi nėra nustatyta aiški balsavimo ir pelno paskirstymo tvarka – gali būti sunkiau spręsti mažosios bendrijos narių tarpusavio ginčus;

3. Mažosios bendrijos buhalterinė apskaita tik kai kuriais atvejais yra paprastesnė nei UAB (pvz., kai mažoji bendrija neturi darbuotojų ar kai nėra PVM mokėtoja).

Pagrindiniai mokesčiai:

1. **Pelno mokestis (PM) – 15 proc.** nuo pelno. Juridinių vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų bei kurie neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, pirmojo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 proc. pelno mokesčio tarifą. 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetui, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį mokestinį laikotarpį: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams. Lengvatinis **5 proc.** tarifas taikomas, jeigu vidutinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių, metinės pajamos neviršija 300 000 eurų, MB nariai neturi daugiau kaip 50 proc. akcijų ar dalių kitose įmonėse.
2. **Pridėtinės vertės mokestis (PVM) – 21 proc.** MB privalo registruotis PVM mokėtoja, jeigu pajamos per paskutinius 12 mėnesių viršija 45 000 eurų arba prekių, įsigytų iš kitų valstybių narių, vertė praėjusiais kalendoriniais metais viršijo 14 000 eurų.
3. **Nekilnojamojo turto mokestis (jei MB turi registruoto turto) – 0,3 – 3 proc.**
4. **MB nario dividendai – GPM – 15 proc.** nuo pajamų iš paskirstyto pelno. B klasės pajamos. Mokesčius moka MB narys.

MB nario išsiimamos lėšos asmeniniams poreikiams (kaip darbo užmokestis)

- **Gyventojų pajamų mokestis (GPM) – 15 %** nuo asmeniniams poreikiams išsiimamų lėšų. B klasės išmokos. Mokesčius moka MB narys.
- **Valstybinis socialinis draudimas (VSD) – 30,3% arba 32,3 proc.** (kai asmuo dalyvauja papildomame pensijų kaupime) nuo 50 proc. asmeniniams poreikiams išsiimamų lėšų. Moka MB.
- **Privalomas sveikatos draudimas (PSD) – 9 proc.** nuo 50 proc. asmeniniams poreikiams išsiimamų lėšų. Moka MB.

MB vadovo, kuris yra ir MB narys pajamos pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimo paslaugas

- **Gyventojų pajamų mokestis (GPM) – 15 proc.** B klasės išmokos. Mokesčius moka MB narys.
- **VSD ir PSD – nemokamos.**

MB vadovo, ne MB nario, pajamos pagal civilinę paslaugų sutartį už vadovavimo paslaugas

- **Gyventojų pajamų mokestis (GPM) – 15 proc.** A klasės išmokos. Mokesčius moka MB.
- **Valstybinis socialinis draudimas (VSD) – 25,3 proc. arba 27,3 proc.** (kai asmuo dalyvauja papildomame pensijų kaupime), iš jų: 22,3 proc. iš MB lėšų ir 3-5 proc. atskaitomi iš vadovo. Moka MB.
- **Privalomas sveikatos draudimas (PSD) – 9 proc.,** iš jų: 6% atskaitomi iš vadovo ir 3% iš MB lėšų. Moka MB.

5. Uždaroji akcinė bendrovė

Uždaroji akcinė bendrovė (UAB) yra ribotos atsakomybės privatusis juridinis asmuo. Tai reiškia, kad akcininkai savo turtu neatsako už UAB neįvykdytas prievolės. UAB įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 2 500 Eur. UAB gali steigti tiek vienas, tiek daugiau fizinių ir / ar juridinių asmenų, o akcininkų skaičius ribojamas iki 249. Akcininkas gali parduoti ar kitaip perleisti (pvz., dovanoti, mainyti ir pan.) savo turimas UAB akcijas.

Svarbiausius sprendimus akcininkai priima balsavimu. Kiekviena akcija suteikia vieną balsą, todėl balsuojant visuotiniame akcininkų susirinkime didžiausią įtaką turi daugiausia akcijų įsigijęs asmuo. UAB turi būti vienasmenis valdymo organas – vadovas, gali būti sudaromas ir kolegialus valdymo organas – valdyba.

Privalumai:

1. Nepasisekus verslui akcininkas rizikuoja tik tuo turtu, kurį įnešė į UAB, taip apsaugodamas savo asmeninį turtą;
2. Norint pritraukti papildomų lėšų, UAB gali išleisti naujas akcijas, kurias įsigydami akcininkai sumoka nustatytą pinigų sumą;
3. Galimybė pasitraukti iš verslo perleidžiant UAB akcijas kitiems asmenims ar parduodant verslą;
4. UAB mokestinės lengvatos: jei vidutinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 Eur, taikomas lengvatinis 5% pelno mokesčio tarifas vietoje įprasto 15% tarifo.

Trūkumai:

1. Steigiant UAB privaloma įnešti ne mažiau kaip 2 500 Eur įstatiniam kapitalui;
2. Akcininkai gali išsimokėti UAB uždirbtą pelną tik per dividendus (jei UAB dirba pelningai) arba gaunant darbo užmokestį, tačiau tokiu atveju reikės mokėti didelius mokesčius.

Pagrindiniai mokesčiai

1. **Pelno mokestis (PM) – 15 proc.** nuo pelno. Juridinių vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų bei kurie neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, pirmojo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 proc. pelno mokesčio tarifą. 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetai, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį mokestinį laikotarpį: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams. Lengvatinis **5 proc.** tarifas taikomas, jeigu vidutinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių, metinės pajamos neviršija 300 000 eurų, MB nariai neturi daugiau kaip 50 proc. akcijų ar dalių kitose įmonėse.
2. **Pridėtinės vertės mokestis (PVM) – 21 proc.** UAB privalo registruotis PVM mokėtoja, jeigu pajamos per paskutinius 12 mėnesių viršija 45 000 eurų arba prekių, įsigytų iš kitų valstybių narių, vertė praėjusiais kalendoriniais metais viršijo 14 000 eurų.

3. **Nekilnojamojo turto mokestis** (jei UAB turi registruoto turto) – **0,3 – 3 proc.**
4. **Dividendai**, kuriuos išmoka įmonė gyventojui – **GPM – 15 proc.**

Mokesčiai nuo darbo užmokesčio (dirbant pagal darbo sutartį)

- **Gyventojų pajamų mokestis (GPM) – 15 proc.** (moka darbuotojas);
- **Valstybinis socialinis draudimas (VSD) – 30,98%** („Sodros“ įmoka (VSD) – 27,98% ir sveikatos draudimo įmoka – 3%) arba **31,98%** jei apdraustasis moka papildomą 1% pensijų įmoką savo lėšomis (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų);
- **Privalomas sveikatos draudimas (PSD) – 9 proc.**, iš jų: 6 proc. moka darbuotojas ir 3 proc. moka darbdavys).

6. Individuali įmonė

Individuali įmonė (IĮ) yra neribotos atsakomybės privatusis juridinis asmuo. Tai reiškia, kad už IĮ neįvykdytas prievolės savininkas atsako savo turtu. IĮ steigėju ir savininku gali būti tik vienas fizinis asmuo, kuris negali būti kitos IĮ savininku.

IĮ steigimas rekomenduojamas, jei verslas yra individualus, skirtas 1 asmeniui, o pasirinkta veiklos rūšis nerizikinga. Jei verslas nepasisektų, IĮ savininkas turės asmeniškai atsakyti už neįvykdytus IĮ įsipareigojimus. Kadangi įstatymai nereikalauja minimalaus pradinio kapitalo, verslą galima pradėti turint gerą idėją bei nedideles pradines lėšas.

Privalumai:

1. Nereikia įnešti lėšų įstatiniam kapitalui (palyginimui – UAB minimalus įstatinis kapitalas yra 2 500 Eur);
2. Paprasta išsiimti pelną – IĮ savininkas bet kuriuo metu gali paimti IĮ pinigus ar kitą turtą savo asmeniniams poreikiams (to negalima padaryti UAB);
3. Savo įmonėje savininkas gali dirbti vienas, nesudarant darbo sutarties, todėl reikia mokėti mažesnius mokesčius. Esant reikalui galima įdarbinti ir kitus asmenis;
4. IĮ galima pertvarkyti į UAB;
5. IĮ mokestinės lengvatos: jei vidutinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 Eur, taikomas lengvatinis 5% pelno mokestio tarifas vietoje įprasto 15% tarifo (mokestinės lengvatos nesiskiria nuo UAB).

Trūkumai:

1. Jei verslas nuostolingas, IĮ gali bankrutuoti, tačiau savininkas savo turtu atsako už neįvykdytus IĮ įsipareigojimus;
2. IĮ savininku gali būti tik vienas asmuo, jis negali įsteigti IĮ kartu su partneriais;
3. Negalima išleisti naujų akcijų, taip pritraukiant lėšas;

4. Į buhalterinė apskaita daugeliu atvejų nėra paprastesnė lyginant su UAB.

Pagrindiniai mokesčiai

1. **Pelno mokestis (PM) – 15 proc.** nuo pelno. Juridinių vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 eurų bei kurie neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, pirmojo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 proc. pelno mokesčio tarifą. 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetui, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį mokestinį laikotarpį: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams. Lengvatinis **5 proc.** tarifas taikomas, jeigu vidutinis darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių, metinės pajamos neviršija 300 000 eurų, MB nariai neturi daugiau kaip 50 proc. akcijų ar dalių kitose įmonėse.
2. **Pridėtinės vertės mokestis (PVM) – 21 proc.** Įj privalo registruotis PVM mokėtoja, jeigu pajamos per paskutinius 12 mėnesių viršija 45 000 eurų arba prekių, įsigytų iš kitų valstybių narių, vertė praėjusiais kalendoriniais metais viršijo 14 000 eurų.
3. **Nekilnojamojo turto mokestis** (jei Įj turi registruoto turto) – **0,3 – 3 proc.**
4. **Įj savininko dividendai – GPM – 15 proc.** nuo pajamų iš paskirstyto pelno. B klasės pajamos. Mokesčius moka Įj savininkas.

Įj savininko išsiimamos nuo asmeniniams poreikiams lėšos asmeniniams poreikiams (kaip darbo užmokestis)

- **Gyventojų pajamų mokestis (GPM) – 15 %** išsiimamų lėšų. B klasės išmokos. Mokesčius moka Įj savininkas.
- **Valstybinis socialinis draudimas (VSD) – 30,3% arba 32,3 proc.** (kai asmuo dalyvauja papildomame pensijų kaupime) nuo 50 proc. asmeniniams poreikiams išsiimamų lėšų. Moka Įj.
- **Privalomas sveikatos draudimas (PSD) – 9 proc.** nuo 50 proc. asmeniniams poreikiams išsiimamų lėšų. Moka Įj.

7. Viešoji įstaiga

Viešoji įstaiga (VŠĮ) yra pelno nesiekiantis ribotos atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant visuomenei naudingą veiklą.

VŠĮ gali steigti tiek vienas, tiek daugiau fizinių ir / ar juridinių asmenų, steigėjų skaičius neribojamas.

Privalumai:

1. Ribota civilinė atsakomybė – dalininkas rizikuoja tik tuo turtu, kurį įnešė į VŠĮ, taip apsaugodamas savo asmeninį turtą;
2. Nereikia įnešti lėšų įstatiniam kapitalui (palyginimui – UAB minimalus įstatinis kapitalas yra 2 500 Eur);

3. Mokestinės lengvatos – jei mokestinio laikotarpio pajamos iš ūkinės komercinės veiklos neviršija 300 000 Eur, tai 7 250 eurų yra neapmokestinami. VŠĮ moka pelno mokestį tik nuo ūkinės komercinės veiklos pajamų;
4. VŠĮ gali vykdyti komercinę veiklą;
5. VŠĮ gali gauti paramą iš juridinių asmenų ir 2% paramą iš gyventojų;
6. Galimybė pasitraukti iš veiklos perleidžiant dalininko teises kitiems asmenims;
7. Galimybė pritraukti papildomų lėšų priimant į VŠĮ naujus dalininkus.

Trūkumai:

1. VŠĮ pelnas negali būti išmokamas dalininkams, todėl dalininkai pinigus iš įmonės gali gauti tik išmokant darbo užmokestį;
2. VŠĮ negali būti pertvarkyta į UAB;
3. VŠĮ gali verstis tik jos įstatuose nurodyta veikla.

Pagrindiniai mokesčiai:

1. Pelno mokestis – jei mokestinio laikotarpio pajamos iš ūkinės komercinės veiklos [neviršija 300 000 Eur](#), tai 7 250 Eur yra neapmokestinami. Likusi apmokestinamojo pelno dalis apmokestinama taikant 15 proc. tarifą. Pelno nesiekianti organizacija moka pelno mokestį tik nuo ūkinės komercinės veiklos pajamų;
2. [Gyventojų pajamų mokestis \(GPM\) tarifas – 15%](#)
3. [Privalomojo sveikatos draudimo \(PSD\) tarifas – 9%](#)
4. [Valstybinio socialinio draudimo \(VSD\) tarifas – 30,48% arba 32,48%, jei asmuo pensijų kaupime dalyvauja papildomai \(asmenys draudžiami pensijų, ligos, motinystės, nedarbo socialinio draudimo ir sveikatos draudimu\)](#)
5. [Įmokos į Garantinį fondą tarifas – 0,2%](#)
6. [Pridėtinės vertės mokesčio \(PVM\) tarifas – 21%](#)
7. [Nekilnojamojo turto mokesčio \(NTM\) tarifas – 0,3-3%](#)

8. Juridinių asmenų palyginimas

Lentelėje pateiktas populiariausių juridinių asmenų palyginimas.

Vertinimo kriterijai	Mažoji bendrija (MB)	Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)	Akinė bendrovė (AB)	Individuali įmonė (IĮ)	Viešoji įstaiga (VŠĮ)
-----------------------------	-----------------------------	---------------------------------------	----------------------------	-------------------------------	------------------------------

Vertinimo kriterijai	Mažoji bendrija (MB)	Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)	Akcinė bendrovė (AB)	Individuali įmonė (IĮ)	Viešoji įstaiga (VŠĮ)
Dalyvių skaičius	Nuo 1 iki 10 narių (tik fiziniai asmenys)	Nuo 1 (skaičius neribojamas)	Nuo 1 (skaičius neribojamas)	1 savininkas (fizinis asmuo)	Dalininkai (skaičius neribojama) arba 1 savininkas. Gali steigti fiziniai ir juridiniai asmenys.
Minimalaus kapitalo dydis	Nėra nustatytas, gali ir piniginis įnašas, ir materialus įnašas	2500€	25 000€	Nėra	Neapibrėžtas
Atsakomybė	Ribota civilinė atsakomybė (įmonė atsako tik savo turimu turtu)	Ribota civilinė atsakomybė (įmonė atsako tik savo turimu turtu)	Ribota civilinė atsakomybė (įmonė atsako tik savo turimu turtu)	Neribota civilinė atsakomybė (savininkas atsako visu savo nuosavu turtu)	Ribota civilinė atsakomybė (įmonė atsako tik savo turimu turtu)
Sprendimo priėmimo (balsavimo) principas	1 narys – 1 balsas, tačiau, kai MB turi vadovą, nuostatuose gali būti nustatyta kitaip	Jeigu visos UAB akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą	Jeigu visos AB akcijos, suteikiančios balsavimo teisę, yra vienodos nominalios vertės, kiekviena akcija visuotiniame akcininkų susirinkime suteikia vieną balsą	Sprendimus priima savininkas	Dalininkai sprendimus priima balsavimu. 1 dalininkas -1 balsą
Apskaita	Neprivalomas buhalteris (buhalteriją gali tvarkyti ir MB nariai pagal 38 VAS)	Privalomas buhalteris arba sutartis su buhalterinę apskaitą vykdančia įmone	Privalomas buhalteris arba sutartis su buhalterinę apskaitą vykdančia įmone	Neprivalomas buhalteris	Privalomas buhalteris arba sutartis su buhalterinę apskaitą vykdančia įmone

9. Asociacijos ir viešosios įstaigos palyginimas

Pagal LR Civilinį kodeksą, abu šie juridiniai asmenys yra viešieji – tai valstybės, savivaldybės, jų institucijų arba kitų asmenų, nesiekiančių naudoti sau, įsteigti juridiniai asmenys, kurių tikslas tenkinti viešuosius interesus (tai valstybės ir savivaldybės įmonės, viešosios įstaigos, religinės bendruomenės, asociacijos, klubai ir t. t.).

Šias formas reglamentuoja bei jų skirtumus atskleidžia [Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas](#) ir [Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas](#).

Asociacija apibrėžiama kaip savo pavadinimą turintis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – koordinuoti asociacijos narių veiklą, atstovauti asociacijos narių interesams ir juos ginti ar tenkinti kitus viešuosius interesus.

Reikia pažymėti, kad asociacijos pavadinime gali būti žodžiai „asociacija“, „visuomeninė organizacija“, „susivienijimas“, „konfederacija“, „sąjunga“, „draugija“, „klubas“ ar kiti žodžiai, tačiau visos jos veikia pagal tą patį Asociacijų įstatymą.

[Viešoji įstaiga](#) – pagal įstatymus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos, sporto plėtojimo, socialinės ar teisinės pagalbos teikimo, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą.

Reikia atkreipti dėmesį, kad LR viešųjų įstaigų įstatymo nuostatos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, taikomos tiek, kiek jos neprieštaruoja Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymui.

Taigi, esminis skirtumas tarp viešosios įstaigos ir asociacijos tas, kad asociacijos tikslas yra atstovauti jos narių – bendraminčių interesams, kurie susivienijo į asociaciją, kad būtų geriau „girdimi“ valstybinių institucijų, kad galėtų bendradarbiauti su užsienyje esančiomis panašaus tipo organizacijomis. Todėl į asociacijas daugiausia vienijasi asmenys ar įmonės pagal interesų grupes: tai gali būti tam tikros technikos gamintojų, automobilių sporto ar kačių mylėtojų asociacijos. Asociacijai keliami ir atitinkami reikalavimai, kad jos steigėjų būtų ne mažiau kaip 3 – tai susiję su asociacijos tikslais atstovauti asociacijos narių interesams ir juos ginti. **Tuo tarpu viešoji įstaiga gali būti steigiama ir vieno juridinio ar fizinio asmens, kurio tikslas – tenkinti viešuosius, t. y. visuomenės, interesus mokslinėje, kultūrinėje, švietimo, sveikatos ir kitose srityse.** Tokią juridinio asmens teisinę formą turi tam tikros mokyklos ar gimnazijos, socialines paslaugas teikiančios organizacijos, parodas, plenerus organizuojančios įstaigos.

Asociacijos nariais gali būti asmenys, sulaukę 18 metų, išskyrus asociacijų, kurių veikla susijusi su vaikų ir jaunimo poreikiais – tokiais atvejais gali būti ir jaunesni. Viešųjų įstaigų įstatymas tokios išlygos dėl amžiaus nenumato. Asociacijos ir viešosios įstaigos nariai gali be apribojimų gauti informaciją apie jų narius ar dalininkus.

Asociacijų ir Viešųjų įstaigų valdymas

Vieni svarbiausių tiek viešosios įstaigos, tiek ir asociacijos veiklos dokumentų yra įstatatai. LR Civilinis kodeksas ir atitinkami įstatymai reikalauja, kad viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslai turi būti apibūdinti aiškiai ir išsamiai, nurodant veiklos sritį ir rūšį. Todėl steigiant asociaciją ar viešąją įstaigą veiklos tikslams, įskaitant ir komerciniams, reikia skirti ypatingą dėmesį, kadangi nuo jų priklauso juridinio asmens veiklos teisėtumas: gaunant ir panaudojant paramą, mokant lėšas, perleidžiant turtą ir pan.

Tiek viešoji įstaiga, tiek ir asociacija turi teisę verstis įstatymų nedraudžiama ūkine komercine veikla, kuri yra neatsiejamai susijusi su jų veiklos tikslais ir reikalinga jiems pasiekti.

Steigėjų turtiniai ir neturtiniai įsipareigojimai yra numatomi steigimo sutartyje ar steigimo akte. Ten steigėjai susitaria, kokio dydžio piniginiai įnašai turi būti padaryti prieš įsteigiant viešąjį juridinį asmenį, tačiau pastariesiems jokie kiti kapitalo formavimo dydžiai nėra nustatomi.

Viešosios įstaigos dalininkų kapitalas yra lygus dalininkų įnašų vertei. Viešosios įstaigos dalininkai ir jų įnašų vertė yra įrašomi viešosios įstaigos dokumentuose, o dalininkui išduodamas jo įnašų vertę patvirtinantis dokumentas. Jeigu dalininkas papildomai perduoda viešajai įstaigai įnašus, perduoda ar kitaip perleidžia dalininko teises kitam asmeniui, turi būti atitinkamai keičiami įrašai viešosios įstaigos dokumentuose ir keičiami įnašų vertę patvirtinantys dokumentai. Dalininkų įnašai gali būti pinigai ir nematerialusis turtas. Viešosios įstaigos dalininkas turi teisę įstatų ir įstatymų nustatyta tvarka perleisti kitam asmeniui dalininko teises, išskyrus atvejus, kai dalininkas yra valstybė ar savivaldybė.

Asociacijos nariai moka stojamąjį ir metinį nario mokesčius. Nario perleidimo teisė kitam nariui ar trečiajam asmeniui įstatyme nėra nustatyta. Jeigu asociacijos narys išstoja iš asociacijos, tai stojamasis, nario mokesčiai ar kitaip asociacijai perduotos lėšos ir turtas negražinami.

Asociacijos organai privalo būti tokie: visuotinis narių susirinkimas ar kitas organas (konferencija, suvažiavimas, kongresas, asamblėja ar kt.), turintis visas ar dalį visuotinio narių susirinkimo teisių. Jeigu šis organas turi tik dalį visuotinio narių susirinkimo teisių, tuomet visuotinis narių susirinkimas yra privalomas. Asociacijoje taip pat turi būti vienasmenis (direktorius, prezidentas) ar kolegialus valdymo organas (valdyba, stebėtojų taryba, prezidiumas), taip pat gali būti sudaromi kiti organai (komisijos, darbo grupės). Asociacijos organų struktūra, kompetencija, šaukimo ir sprendimų priėmimo tvarka nustatomos asociacijos įstatuose. Reikia pažymėti, kad Asociacijų įstatymas draudžia atlyginti kolegialių organų nariams už veiklą asociacijoje, jei pastarieji nėra valdymo organų nariai. Asociacijos įstatatai gali nustatyti tam tikrus reikalavimus kolegialaus valdymo organo nariams.

Asociacija pinigus, gautus kaip paramą, taip pat kitus negražintinai gautus pinigus ir kitą turtą naudoja juos davusio asmens nurodytiems tikslams, jeigu asmuo tokius tikslus nurodė. Asociacija šiuos gautus pinigus privalo laikyti atskiroje sąskaitoje, taip pat sudaryti išlaidų sąmatą, jei tai numatyta teisės aktuose arba pinigus davęs asmuo to reikalauja. Asociacija negali priimti pinigų ar kito turto, jei duodantis asmuo nurodo juos naudoti kitiems, negu asociacijos įstatuose yra nustatyta, tikslams.

Viešoji įstaiga turi turėti organą – visuotinį dalininkų susirinkimą ir vienasmenį valdymo organą – viešosios įstaigos vadovą. Viešosios įstaigos įstatuose gali būti numatytas ir kolegialus viešosios įstaigos valdymo organas, taip pat kiti kolegialūs organai. Kolegialių viešosios įstaigos organų narių skaičius, kompetencija, šių organų sudarymo ir atšaukimo tvarka nustatoma viešosios įstaigos įstatuose. Skirtingai nuo asociacijos, už veiklą viešosios įstaigos kolegialiuose organuose šių organų nariams neatlyginama, jei viešosios įstaigos įstatuose nenustatyta kitaip.

Pažymime, kad viešosios įstaigos gautas pelnas gali būti naudojamas tik viešosios įstaigos įstatuose nustatytiems viešosios įstaigos veiklos tikslams siekti ir negali būti skiriamas dalininkams, viešosios įstaigos organų nariams, darbuotojų premijoms.

Asociaciją ir viešąją įstaigą galima steigti elektroniniu būdu Juridinių asmenų registrų centro savitarnos sistemoje. Plačiau apie tai rasite informacijos [čia](#).

10. Verslo steigimo procedūros

Nusprendus pradėti verslą ir išsirinkus verslo formą – veiklos vykdymą pagal individualią veiklą arba [steigiant juridinį asmenį](#) – taip pat svarbu sužinoti, kokiais būdais yra steigiamas verslas, kokios yra verslo steigimo procedūros. Gera žinia, kad visas verslo formas galima įsteigti ir elektroniniu būdu. Taip sutaupote savo laiką.

10.1 Individualios veiklos registravimas

Norint įsigyti **individualios veiklos pažymą**, reikia Valstybinei mokesčių inspekcijai pateikti užpildytą nustatytą prašymo registruoti formą [REG812](#). Duomenis ir dokumentus mokesčių inspekcijai galima pateikti atvykus į mokesčių inspekcijos skyrių asmeniškai, paštu ar elektroniniu paštu. Taigi – [individualios veiklos registravimas](#) gali įvykti ir internetu. Individualios veiklos pažyma internetu išduodama užpildžius prašymą elektroniniu būdu per [Mano VMI sritį](#). Prisijungti prie šios sistemos galite su elektronine bankininkyste arba mobiliuoju parašu. Prašymą dėl pažymos išdavimo reikia pateikti ne vėliau kaip veiklos vykdymo pradžios dieną. Nusprendus nutraukti vykdomą veiklą, reikia pateikti VMI prašymą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po veiklos nutraukimo dienos.

Fizinių asmenų veiklos įregistravimą/išregistravimą/duomenų keitimą mokesčių mokėtojų registre rasite [čia](#).

Ši veiklos pažyma išduodama neribotam laikotarpiui. Tačiau pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, apskrities VMI privaloma pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją ir sumokėti gyventojų pajamų mokestį nuo individualios veiklos pajamų, gautų per kalendorinius metus.

10.2 Verslo liudijimo registravimas

Norint įsigyti verslo liudijimą, reikia pirmiausia patikrinti, ar Jūsų pasirinktai veiklai vykdyti yra išduodami verslo liudijimai. Veiklų, kuriomis galima verstis įsigijus verslo liudijimą, sąrašą rasite [čia](#). Nuo veiklos rūšies ar jos porūšio pasirinkimo gali priklausyti mokesčio už verslo liudijimą dydis. Šis dydis priklauso ir nuo verslo liudijimo galiojimo laiko.

Teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai turite pateikti šiuos dokumentus (atvykus į mokesčių inspekcijos skyrių asmeniškai, paštu ar elektroniniu paštu):

- prašymą verslo liudijimui įsigyti;
- asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;
- kitus atskirais atvejais reikalingus dokumentus (dokumentą, kuriuo remiantis gali būti taikomas mažesnis savivaldybės tarybos nustatytas pajamų mokestis, autorinę licencinę sutartį, sudarytą su audiovizualinių kūrinių prodiuseriais ir fonogramų gamintojais, kt.).

Verslo liudijimas išduodamas per 4 darbo dienas nuo dokumentų pateikimo dienos.

Verslo liudijimai gali būti išduodami pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, kuris gali būti ne ilgesnis kaip iki tų pačių kalendorinių metų pabaigos. Prekybos verslo liudijimai išduodami pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, skaičiuojama dienomis. Trumpiausias laikotarpis yra viena diena. Paslaugų ir gamybos verslo liudijimai išduodami pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui (skaičiuojama dienomis), bet ne ilgiau kaip kalendoriams metams ir ne trumpiau kaip 5 kalendorinėms dienoms, kurios neprivalo eiti paėliui.

Už pajamas, gautas iš atskiros veiklos pagal verslo liudijimą, reikia sumokėti nustatyto dydžio pajamų mokestį iki verslo liudijimo išdavimo dienos. Fiksuoto pajamų mokesčio dydžius nustato kiekvienos savivaldybės taryba kasmet.

Visa informacija apie individualios veiklos pažymą ir verslo liudijimą, veiklos registravimo tvarką, veiklos pajamas, leidžiamus atskaitymus, buhalterinės apskaitos tvarkymą, pajamų deklaravimą ir pan., pateikiama [VMI svetainėje](#) (Mokesčių informacijos centro tel. 8 700 55 882 arba 8 5 255 31 90, trumpasis 1882).

10.3 Įmonės registravimas

[Juridinio asmens steigimas](#) apima procesą nuo sprendimo priėmimo steigti pasirinktos teisinės formos juridinį asmenį (toliau – JA) iki jo įregistravimo JA registre. Galima išskirti kelis įmonių steigimo etapus, būdingus bet kurios teisinės formos JA:

1. Aiškus veiklos tikslų ir uždavinių pasirinkimas;
2. Tinkamiausios įmonės teisinės formos (pagal būsimą veiklą) pasirinkimas;
3. Buveinės patalpų pasirinkimas; patalpų savininko sutikimas suteikti patalpas JA buveinei (notariškai patvirtintas), jei patalpų savininkas nėra steigėjas;
4. JA pavadinimo pasirinkimas ir registravimas. Galima pateikti prašymą Juridinių asmenų registro tvarkytojui dėl laikino pavadinimo įtraukimo į Juridinių asmenų registrą (JAR-5);
5. Steigimo dokumento surašymas (steigimo aktas – kai steigėjas vienas, steigimo sutartis – kai steigėjų daugiau nei vienas);
6. Kaupiamosios sąskaitos atidarymas. Steigėjai turi teisę patys pasirinkti banką. JA įgalioti asmenys, atidarantys JA vardu banko sąskaitą, privalo turėti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir steigimo sandorį (steigimo sutartį ar aktą). Vėliau, įregistravus JA, kaupiamoji sąskaita keičiama į einamąją banko sąskaitą (pateikus JA registravimo pažymėjimą, vadovo paskyrimą patvirtinantį dokumentą, vadovo asmens dokumentą ir JA antspaudą);
7. Reikalingų pradinių įnašų apmokėjimas (jei tokie numatyti). Pradiniai įnašai mokami tik pinigais į kaupiamąją sąskaitą.
8. Įstatų / nuostatų parengimas. Tai yra dokumentas, kuriuo JA vadovausis savo veikloje;
9. Steigiamojo susirinkimo sušaukimas. Jo metu patvirtinami įstatai, išrenkami valdymo, priežiūros organai (vadovas, valdyba, taryba ir kt.), įgaliojimų atstovauti Juridinių asmenų registre suteikimas. Jei yra vienas steigėjas, parengiamas vienintelio steigėjo sprendimas. Steigiamasis susirinkimas gali būti nešaukiamas, jeigu steigimo sutartyje ar steigimo akte yra nurodyti valdymo organai, įgalioti atstovauti asmenys;
10. Juridinių asmenų registruoti reikalingų JAR formų užpildymas (JAR-1 ir kt., priklausomai nuo teisinės formos);
11. Dokumentų pateikimas notarui ir Juridinių asmenų registruoti;

Įmonių steigimą, valdymą, veiklą, pertvarkymą, likvidavimą, šių įmonių savininkų teises ir pareigas, valdymo organų teises, pareigas, atsakomybę, disponavimą turtu, buhalterinę apskaitą, informacijos pateikimą suinteresuotiems asmenims ir pan. reglamentuoja Civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos atitinkamos įmonės teisinės formos įstatymai (LR Akcinių bendrovių įstatymas, LR Individualių įmonių įstatymas, LR Viešųjų įstaigų įstatymas, LR Asociacijų įstatymas ir t.t.) ir kiti teisės aktai.

Priklausomai nuo įmonės teisinės formos, steigėju gali būti tik veiksnus fizinis asmuo arba ir fizinis asmuo, ir JA.

Įmonių steigimo dokumentus gali pasiruošti patys steigėjai arba tą gali padaryti konsultacinės / teisinės paslaugas teikiantys asmenys, įmonės, įstaigos.

Steigiant mažąją bendriją, individualią įmonę, uždaryją akcinę bendrovę, asociaciją ar viešąją įstaigą dokumentai gali būti elektroniniu būdu pateikiami tiesiogiai Registro tvarkytojui per elektroninę Registrų centro klientų savitarnos sistemą, jeigu:

- steigėjas turi kvalifikuotą elektroninį parašą, šiuo metu galima naudotis
 - valstybės įmonės Registrų centro Sertifikatų centro išduotu kvalifikuotu sertifikatu;
 - mobiliojo ryšio operatorių – Bitė, Telia ir Tele2 išduotais kvalifikuotais sertifikatais;
 - Asmens dokumentų išrašymo centro prie Vidaus reikalų ministerijos išduota asmens tapatybės kortele, kurioje įrašyti asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje ir kvalifikuoto parašo sertifikatai;
- juridinio asmens steigėjas yra veiksnus fizinis asmuo;
- steigimo dokumentai rengiami vadovaujantis:
 - individualios įmonės pavyzdiniais nuostatais;
 - uždarnosios akcinės bendrovės pavyzdiniais įstatais, steigimo akto ar steigimo sutarties forma;
 - asociacijos pavyzdiniais įstatais ir steigimo sutarties forma;
 - viešosios įstaigos pavyzdiniais įstatais, steigimo akto ar steigimo sutarties forma;
 - mažosios bendrijos pavyzdiniais nuostatais.
- steigiamos individualios įmonės, uždarnosios akcinės bendrovės, asociacijos ar viešosios įstaigos pavadinime neketinama vartoti trumpojo valstybės pavadinimo „Lietuva“;
- patalpos buveinei registruoti nėra steigėjo asmeninė nuosavybė turi būti patalpų savininkų elektroniniu parašu pasirašytas sutikimas;
- patalpoms, suteikiamoms buveinei registruoti, Nekilnojamo turto registre nėra įregistruotas turto areštas;
- uždarnosios akcinės bendrovės steigimo atveju akcijos apmokamos piniginiu įnašu;
- pavadinimas yra laikinai įtrauktas į Juridinių asmenų registrą.

Taip pat informacijos apie įmonių steigimą, reikalingus užpildyti ir pateikti notarui bei JA registrui dokumentus galima rasti VĮ Registrų centras [internetiniame puslapyje](#). Šiame puslapyje galima rasti ir visas reikalingas užpildyti JAR formas. (Registrų centro konsultacinės tarnybos tel. 8 5 268 8262, trumpasis 1637).

10.4 Svarbu žinoti:

Įmonės registravimas Mokesčių mokėtojų registre. Juridinis asmuo į Mokesčių mokėtojų registrą įregistruojamas automatiškai, t.y. Juridinių asmenų registras informaciją perduoda Mokesčių mokėtojų registrui. Todėl į Valstybinę mokesčių inspekciją papildomai vykti nereikia. VMI informuoja apie įregistravimą Mokesčių mokėtojų registre ir paprašo pateikti papildomus duomenis (jeigu reikia).

Registravimas draudėju. Įregistruota įmonė kartu tampa ir valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėtoju (draudėju). Registruojant įmonę mokesčių mokėtoju, ji kartu registruojama ir draudėju, o duomenys apie įmonę

perduodami Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai, todėl nereikia papildomai vykti į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos skyrių.

Įmonės banko sąskaitos atidarymas. Teisės aktuose nėra numatytas laikotarpis, per kurį turite atidaryti įmonės banko sąskaitą. AB ir UAB kaupiamoji sąskaita, atidaryta steigiant šių teisinių formų įmones, tampa įmonės banko sąskaita.

Licencijų ir leidimų gavimas. Kai kurias ūkinės komercinės veiklas galima vykdyti tik įsigijus atitinkamą licenciją ar leidimą. Jeigu Jūsų planuojamai vykdyti veiklai įstatymai numato šį reikalavimą, nedelskite kreiptis į licencijas ar leidimus išduodančias institucijas, pasinaudoti [verslo atmintinėmis](#) arba tiesiogiai kreiptis į „Verslios Lietuvos“ konsultantus dėl nemokamos konsultacijos.

Darbų saugos pažymėjimas. Mokymo įstaigoje arba savarankiškai turite pasirengti atestacijai darbuotojų saugos bei sveikatos klausimais ir išlaikyti egzaminus. Po atestacijos Jūs gausite darbų saugos pažymėjimą. Jis privalomas vadovams ir kai kuriems specialistams.

Įmonės antspaudas. Antspaudai privalomi tik institucijoms, kurios vykdo valstybės ar savivaldybių funkcijas. Prievolė juridiniam asmeniui dokumentą patvirtinti antspaudu nėra privaloma, išskyrus atvejus, kai reikalavimas turėti antspaudą numatytas steigimo dokumentuose arba įstatymuose.

AKTUALU mažųjų bendrijų nariams (MB) ar individualių įmonių (IĮ) savininkams: atkreipiame dėmesį, jog nuo 2015.01.01. MB nariams ar IĮ savininkams, kurie veiklą vykdo pirmuosius metus, arba kurių nariai yra ne vyresni kaip 29 metų, arba kuriems paskirta senatvės arba netekto darbingumo (invalidumo) pensija, arba kurie yra apdrausti socialiniu draudimu kaip dirbantys kitais pagrindais (pvz., dirbant pagal darbo sutartį), arba kurie patys sumokėjo įmokas kaip individualia veikla užsiimantys asmenys (išskyrus dirbančius su verslo liudijimais) nariams VSD įmoka neskaičiuojama.